

VERENIGING oud harlingen

opgericht 8 november 1954

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ter attentie van de Vaste commissie
voor Economische Zaken
p/a mw. R. Konings
cie.ez@tweedekamer.nl

Betreft: zoutwinning voor de havenmond van Harlingen

Harlingen, 9 december 2015

Geachte dames, heren,

Onze vereniging, met ruim 1500 leden, staat op de bres voor het bewaren en toekomstgericht aanwenden van de cultuur-historische kwaliteiten van de Friese havenstad Harlingen. Vrees voor aantasting van de monumentale waarden van de stad brengt ons ertoe u deze brief te schrijven.

De afgelopen jaren volgden wij met aandacht de ontwikkelingen wat betreft de gaswinning in Groningen en de zoutwinning in Noordwest-Fryslân. In beide gevallen wijken bodemdaling en schade substantieel af -in negatieve zin- van de voorspellingen, die na uitgebreid onderzoek zijn gedaan.

Dat geeft ons te denken, omdat er plannen zijn de zoutwinning in deze regio van het vasteland naar de Waddenzee te verplaatsen. In de nieuwe situatie vindt de zoutwinning weliswaar enkele kilometers uit de kust plaats, de voorziene bodemdaling reikt tot in de haven van onze stad. De bodemdalingsschotel is als een perfect ronde cirkel in de plannen getekend.

Op grond van de bovengenoemde mijnbouwprojecten, waarbij onvoorziene aardbevingen plaatsvinden (gas) dan wel de bodemdaling zich veel sneller en omvangrijker voltrekt dan voorspeld (zout) past het ons, vanuit onze statutaire doelstelling, om de kennelijke onzekerheid en onnauwkeurigheid in de voorspelde effecten in relatie tot onze stad onder de aandacht te brengen.

Wij voelen onvoldoende zekerheid dat de bodemdaling door zoutwinning exact zal stoppen bij de teen van de zeedijk die Harlingen omsluit. Immers: ook met de modernste technieken zijn de belanghebbenden er in eerdere gevallen niet in geslaagd de reikwijdte van hun activiteiten juist te voorspellen.

Het centrum van Harlingen telt ruim 600 gemeentelijke en Rijksmonumenten, op een oppervlakte van slechts 1 km² en op een steenworp afstand van de verwachte bodemverzakking. Een afwijking in de bodemdalingscontour zou rampzalige gevolgen voor de monumentale binnenstad kunnen hebben.

VERENIGING oud harlingen

opgericht 8 NOVEMBER 1954

Ons bestuur heeft kennis genomen van het rapport 'Aardbevingsrisico's in Groningen – onderzoek naar de rol van veiligheid van burgers in de besluitvorming over de gaswinning (1959-2014)' van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Centraal daarbij staat, wat de Raad betreft, het veiligheidsbelang bij activiteiten in de diepe ondergrond. De voorgenomen zoutwinning voor de haven van Harlingen is zo'n activiteit.

De Onderzoeksraad stelt: *'Onzekerheid is onlosmakelijk verbonden aan ondergrondse activiteiten (...). Naar het oordeel van de Onderzoeksraad is reductie van deze onzekerheid door het doen van onderzoek en het daaraan verbinden van maatregelen een cruciaal onderdeel van de licence-to-operate'*. Op grond van de vierde aanbeveling van de Raad zouden wij dan ook graag structureel en onafhankelijk onderzoek laten doen naar (de onzekerheid over) de veiligheidsproblematiek rond de zoutwinning.

Onzes inziens kan de voorgenomen zoutwinning onder de Waddenzee niet plaatsvinden alvorens het door de Onderzoeksraad bedoelde onderzoek de eventuele risico's zo goed mogelijk heeft doen inschatten en de eventuele risico's zijn geminimaliseerd tot een niveau, dat -ook plaatselijk- maatschappelijk aanvaardbaar wordt geacht.

Recent vroegen wij minister Kamp daarom zulk onafhankelijk onderzoek mogelijk te maken. Bij die gelegenheid verzochten wij hem meteen de omkering van de bewijslast ook op zoutwinning van toepassing te verklaren. Zoals het zich nu laat aanzien wil de Tweede Kamer dat principe hanteren bij de schade door gaswinning. Nu zoutwinning een soortgelijke grootschalige ondergrondse mijnbouwactiviteit is, lijkt uitbreiding van de toepassing van de omgekeerde bewijslast ons in lijn te liggen met de geest van de aanbevelingen van de Onderzoeksraad.

Wij vragen de Vaste Commissie onze beide verzoeken actief richting minister en kabinet te ondersteunen. Indien wenselijk laten we u ook graag tijdens een werkbezoek het huidige bodemdalingsgebied nabij Harlingen zien, evenals de ligging van het stadscentrum ten opzichte van de winplaats op het wad.

Met vragen of opmerkingen kunt u terecht bij info@oud-harlingen.nl of bij ons bestuurslid Chris Elsinga, 0518-481494 (ma/wo) of 050-3141956 (di/do/vr).

Met vriendelijke groet,

Anneke F. Visser
voorzitter